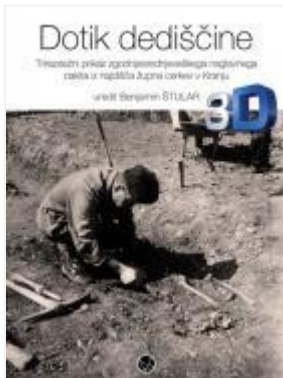

Seznam publikacij Založbe ZRC, ki bodo predstavljene na novinarski konferenci. Ta bo v četrtek, 20. marca, ob 11. uri v Atriju ZRC.

Naslov: Dotik dediščine. Trirazsežni prikaz zgodnesrednjeveškega naglavnega nakita iz najdišča župna cerkev v Kranju

Avtorji: Benjamin Štular, Ana Ornik Turk, Andrej Pleterski

3R modeli: Benjamin Štular

Leto: 2013

Področje: arheologija

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za arheologijo

ISBN: 978-961-254-667-0

Specifikacija: internetna objava • iba • 130 strani • 222 slik, 4 načrti

Namen pričujoče iKnjige je predstaviti trirazsežne modele izbranih zgodnesrednjeveških uhanov iz najdišča Župna cerkev v Kranju. Razloga za to sta dva.

Prvi je metodološki. Uporaba trirazsežnih modelov v arheologiji je namreč na točki, ko je na voljo vse več dobrih in odličnih izdelkov, katerih potenciala arheologi ne izkoristimo v celoti. Največkrat se kakovosten trirazsežni model predmeta močno zmanjša in predstavi na spletu ali v obliki datoteke PDF. Še slabše se godi trirazsežnim modelom arheoloških kontekstov ali celih najdišč. Večina arheologov vidi samo v naprej posnete animacije, trirazsežni model pa nikoli ne zapusti delovne postaje strokovnjaka, ki je model izdelal.

Drugi razlog za predstavitev trirazsežnih modelov uhanov v pričujoči iKnjigi (imenovana tudi knjiga na dotik – ang. multi-touch book – ali interaktivna knjiga) sledi iz zgoraj povedanega: iskali smo medij, ki bi združeval prednosti klasičnih monografskih publikacij in možnosti vključevanja trirazsežnih modelov. iKnjige predstavljajo trenutno edino možnost, ki zadostuje našim kriterijem: enostavna cenovno dostopna izdelava in distribucija na eni ter prepoznavnost oz. klasifikacija “znanstvena monografija” na drugi strani.

Uvodu in metodološkemu poglavju sledi zgodovina raziskav in pomen najdišča, iz katerega izvirajo predstavljeni uhani. Sledita poglavji, ki predstavljene predmete postavita v kontekst. Najprej je na kratko predstavljen nadregionalni pomen teh predmetov v zgodnjem srednjem veku, v nadaljevanju pa vsak tip posebej.

Najpogostejši tip uhanov na najdišču Župna cerkev v Kranju so polmesečasti uhani, zato so predstavljeni nekoliko obširneje v posebnem poglavju. Pri tem je potrebno poudariti, da ni namen podrobna analiza, temveč zgolj povzeti stanje raziskav z namenom, da bralec lažje “bere” trirazsežne modele. Ker pa je zadnje tovrstno delo staro že več kot tri desetletja, sta ti poglavji za slovensko zgodnesrednjeveško arheologijo dobrodošli.

Naslov: **Zgodovina slovenskega slovstva III–IV. Znanstvena izdaja**

Avtor: Karel Štrelj
Uredil: Matija Ogrin
Spremni študiji: Matija Ogrin, Darko Dolinar
Imensko in stvarno kazalo: Rok Dovjak, Neža Pahovnik
Leto: 2014
Področje: literatura in literarne vede
Jezik: slovenski
Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovensko literaturo in literarne vede
Soizdatelja: Slovenska akademija znanosti in umetnosti • Karl-Franzens-Universität Graz, Geisteswissenschaftliche Fakultät, Institut für Slawistik

ISBN: 978-961-254-669-4

Specifikacija: trda vezava • 16,8 × 24 cm • 696 strani

Cena: 42.00 EUR (redna)

Karel Štrelj (1859–1912) je imel na univerzi v Gradcu v letih 1899–1901 predavanja o slovenski literaturi. To so prva univerzitetna predavanja o slovenski književnosti v slovenskem jeziku. Hkrati je Štreljeva Zgodovina več kot to: je monumentalna, klasično uravnotežena sinteza vse dotedanje vednosti o slovenskem slovstvu, podana na bogatem ozadju zgodovinskega, socialnega in zlasti jezikovnega razvoja. Ta knjiga prinaša III. in IV. del Štreljevega rokopisa v historično zvestem, kritičnem in komentiranem prepisu. Štrelj odpira v knjigi presenetljivo svež pogled na Prešernovo in Bleiweisovo dobo ter čas do izteka 19. stoletja z vrsto velikih in manjših, danes skoraj pozabljenih osebnosti. Čas, v katerem ni manjkalo sporov in nesoglasij, Štrelj prikaže z višje perspektive: vsako osebnost skuša pojasniti v luči njenih lastnih prizadevanj v zgodovinskem času in prikazati bralcu, v čem je njen prispevek k slovenskemu slovstvu. S tem stoji Karel Štrelj visoko nad notranjimi spori ne le posameznih pisateljev v naši književnosti, ampak tudi visoko nad ideološkimi boji, ki so jim poznejši literarni zgodovinarji odprli vrata v svoje literarne zgodovine.

Naslov: **Pomenska mreža slovenskih glagolov**

Avtor: Jure Zupan
Leto: 2013
Področje: jezikoslovje
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
ISBN: 978-961-254-660-1
Specifikacija: trda vezava • 17×24 cm • 552 strani • shema (116×23 cm)
Cena: 33.00 EUR (redna)

Pomenska mreža slovenskih glagolov je slovar, ki vsebuje približno 15.500 slovenskih glagolov, urejenih po pomenskih skupinah. Prvi del sestavlja 1011 pomenskih skupin (preglednic oz. tabel), razdeljenih na šest osnovnih pomenskih področij slovenskih glagolov:

obstajati/biti, pripadati/imeti/vsebovati, premikati/gibati (se), delati/narediti kaj, misliti/ustvarjati in zaznavati/odzivati (se)/komunicirati. V posamezni pomenski skupini, ki je opredeljena z opisom, je v povprečju 15 glagolov s sorodnimi ali podobnimi pomeni. Za hitro razpoznavnost ali določitev pomenske skupine je poleg pomenskega opisa kot naslov uporabljen ne več kot 32 znakov obsegajoč kratek pomenski opis. Ob vsakem glagolu so s kratkim pomenskim opisom navedene tudi ostale pomenske skupine (tabele), v katerih se ta glagol prav tako nahaja. Drugi del slovarja je abecedno urejen seznam vseh 15.500 glagolov z navedbami tabel (kratkih pomenskih opisov), v katere so uvrščeni. Uporabnik ima torej možnost obojesmerne dostopa do vsakega glagola: po pomenu ali po abecedi. Slovar je namenjen vsem, ki želijo izražati svoje misli s celotnim pomenskim bogastvom slovenskih glagolov.

Naslov: **Novi etimološki slovar slovenskega jezika. Poskusni zvezek**

Avtorica: [Metka Furlan](#)

Leto: 2013

Področje: [jezikoslovje](#)

Jezik: [slovenski](#)

Založnik: [Založba ZRC](#)

Izdajatelj: [Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša](#)

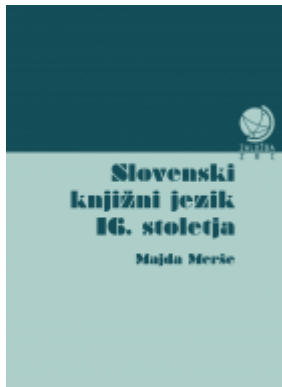
ISBN: [978-961-254-665-6](#)

Specifikacija: [mehka vezava](#) • [17×24 cm](#) • [222 strani](#)

Cena: [19.00 EUR \(redna\)](#)

Namen monografije je odgovoriti na vprašanje, kako oblikovati sodoben znanstveno zasnovan etimološki slovar slovenskega jezika, da bi čim bolj jasno in argumentirano prikazoval življenje in nastanek slovenskih besed, tj. njihovo etimologijo. Vprašanje je v tesni odvisnosti od razumevanja, kaj etimologija je, kaj je njen temeljni cilj in na katera vprašanja o razvoju besedja etimologija mora odgovoriti, če želi zadostiti potrebi po znanstveni argumentiranosti, zato je najprej kratko prikazan razvoj etimologije iz večine ugibanja v znanstveno disciplino v Evropi, ki je na začetku 19. st. prek Dobrovskega prodrla tudi k nam. Sledi prikaz razvoja etimološke misli, ki jo zrcalijo etimološki slovarji od Pohlina preko Jarnika in Miklošiča do Bezlajevega in nedokončanega Koštiálovega. Analiza zasleduje rast naše etimologije, da bi se prepoznalo, katere sestavine, ki so v sodobni etimologiji še vedno aktualne, so posamezni avtorji že aplicirali in jih je aktualizirane treba upoštevati pri zasnovi novega etimološkega slovarja. Delo zaključujejo geselski članki, v katerih je ponazorjena predhodno predstavljena leksikografska rešitev za vsako od vsebinskih sestavin geselskega članka.

Naslov: Slovenski knjižni jezik 16. stoletja. Razprave o jezikovnem sistemu, besedju in prevodni problematiki

Avtorica: Majda Merše
Leto: 2013
Zbirka: Linguistica et philologica 29
Področje: jezikoslovje
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša
ISBN: 978-961-254-666-3
Specifikacija: trda vezava • 17×24,5 cm • 440 strani
Cena: 24.00 EUR (redna)

Monografija je zasnovana kot nadaljevanje dela Slovenski knjižni jezik 16. stoletja. Razprave o oblikoslovju, besedotvorju, glasoslovju in pravopisu (2009). Vsebinsko je razdeljena na tri dele. V najobsežnejšem prvem delu je predstavljen jezik Trubarja, Dalmatina, Krelja in Juričiča ter slovensko besedje v Megiserjevih slovarjih. Prikaz izbire leksike je dopolnjen z omembami glasoslovnih, oblikoslovnih, skladenjskih, pomenskih in stilnih značilnosti jezika. V drugem delu so predstavljene tri obsežnejše besedotvorno in pomensko osamosvojene skupine poimenovanj: ženski pari moških poimenovanj, samostalniške manjšalnice ter poimenovanja poklicnih dejavnosti. V zadnjem delu monografije je slovenski knjižni jezik 16. stoletja predstavljen predvsem z vidika obstojnosti leksike. Na razvojno spreminjanje kažejo primerjave z besedjem iz mlajših obdobj, zajetim s primerljivimi verskimi besedili (pridige Janeza Svetokriškega iz let 1691–1707), s slovarji iz 18. stoletja ter s Pregljevim zgodovinskim romanom Bogovec Jernej (1923). Knjiga dopolnjuje in zaokroža sistemski oris slovenskega knjižnega jezika v začetnem razvojnem obdobju zlasti s prikazom besedne izbire, značilne za različne pisce in različne tipe besedil, ter s prikazom primerjalno zajete prevodne problematike.

Naslov: Temelji glasbe. De institutione musica

Avtor: Anicij Manlij Severin Boetij [Anicius Manlius Severinus Boethius]
Prevod, opombe in spremna študija: Jurij Snoj
Leto: 2013
Zbirka: Historia scientiae
Področja: filozofija in zgodovina znanosti • muzikologija
Jezika: latinski • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Založba ZRC
ISBN: 978-961-254-659-5
Specifikacija: trda vezava • 15 × 23 cm • 344 strani
Cena: 27.00 EUR (redna)

Kmalu po letu 500 je mladi rimski intelektualec A. M. S. Boetij zbral vse dostopno antično vedenje o glasbi in ga ubesedil v latinsko pisanem traktatu. Prepričan je bil, da je vedenje o

glasbi (kot tudi o ostalih predmetih kvadrivialnih disciplin) nujna in neobhodna osnova vsakega spoznavanja in vse filozofije. Boetijevo zahtevno besedilo, ki ga je odkril šele karolinški čas, je postalo izhodišče evropske glasbene teorije in ob njegovih teoremih se je ostril razum intelektualcev, ne samo glasbenih, skozi stoletja. Izdaja prinaša urejeno latinsko besedilo, vzporedno z njim slovenski prevod, opremljen z opombami, slovensko-latinski pojmovnik Boetijeve glasbene teorije ter bibliografijo.

Naslov: **Spomenik škofa Antona Martina Slomška v mariborski stolnici**

Avtorica: Ana Lavrič
Leto: 2013
Zbirka: Umetnine v žepu 8
Področje: umetnostna zgodovina
Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Umetnostnozgodovinski inštitut Franceta Steleta
ISBN: 978-961-254-648-9
Specifikacija: mehka vezava • 21×13 cm • 92 strani
Cena: 10.00 EUR (redna)

Spomenik zaslužnemu narodnemu buditelju škofu Slomšku je bil zamišljen kot javni nacionalni spomenik, vendar so ga zaradi mariborskih političnih razmer postavili v stolni cerkvi in ga formalno približali nagrobniku. Spomenik je predstavljen z zgodovinsko-političnega in umetnostnozgodovinskega vidika. Postavljen je v širši kontekst, ki obravnava prenos škofijskega sedeža lavantinske škofije iz Št. Andraža v Maribor ter gradbena in umetnostna dela, ki so bila potrebna za vzpostavitev potrebnih škofijskih ustanov. Poseben poudarek je na Slomškovih portretih in upodobitvah ter na izoblikovanju njegovega nacionalnokulturnega in svetniškega lika.

Naslov: **Žibertova teorija zarote**

Uredil: Andrej Rahten
Leto: 2013
Področje: zgodovina in kulturna zgodovina
Jezika: nemški • slovenski

Založnik: Založba ZRC
Izdajatelj: Zgodovinski inštitut Milka Kosa
ISBN: 978-961-254-663-2
Specifikacija: internetna objava • pdf • 72 strani

Ob obletnici sarajevskega atentata (28. junija 1914) je knjižica dr. Ivana Avguština Žiberta *Der Mord von Sarajevo und Tizsas Schuld an dem Weltkriege* dobra motivacija za razmišljanje o vzrokih za ta usodni dogodek. Kot faksimile je objavljena njena tretja izdaja, ki je izšla v samozaložbi leta 1919. Čeprav obsega zgolj 47 strani, se dotika številnih dogajanj in

osebnosti, povezanih s prestolonaslednikom Francem Ferdinandom. Kot uvod v faksimile Žibertove knjižice je izr. prof. dr. Andrej Rahten napisal študijo Ozadja in okoliščine nastanke Žibertove teorije zarote, ki daje jesen vpogled v problematiko predsarajevskih dogajanj. Rahten podrobno prikaže življenje prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegove morgantične soproge Zofije Hohenberške na predvečer prve svetovne vojne. Pripoved Ivana Avguština Žiberta, ki je bil devet let nastavljen pri grajski kapeli na Belvederu kot spovednik vojvodinje Zofije Hohenberške, je polna zanimivih, pogosto tudi pikantnih podrobnosti. Zaradi nižjega stanu je bila vojvodinja deležna šikaniranj predvsem s strani dvornega komornika Alfreda kneza Montenuova. Med Francem Ferdinandom in Montenuovom je zato vladala antipatija, ki se ni končala niti po atentatu v Sarajevu, ko je slednji še zadnjič želel uveljaviti vso strogost protokolarnih pravil. Ob branju Žibertove knjižice lažje razumemo odnose med glavnimi protagonisti avstro-ogrske politične elite, ki se je bližala svojemu zatonu, ne da bi se tega (povsem) zavedala.

Naslov: **Priseljevanje in društveno delovanje Slovencev v drugih delih jugoslovanskega prostora. Zgodovinski oris in sedanjost**

Uredila: [Janja Žitnik Serafin](#)

Drugi avtorji: [posamezni prispevki Marjan Drnovšek, Damir Josipovič, Aleksej Kalc, Marko Klavara, Metka Lokar, Urška Strle, Janja Žitnik Serafin](#)
Leto: 2014

Področja: [geografija, geologija in krasoslovje](#) • [jezikoslovje](#) • [zgodovina in kulturna zgodovina](#)

Jezik: Slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: [Inštitut za slovensko izseljenstvo in migracije](#)

ISBN: 978-961-254-668-7

Specifikacija: [internetna objava](#) • [pdf](#) • 264 strani

Tematika priseljevanja Slovencev v prostor nekdanje Jugoslavije in delovanja kulturnih društev, ki so jih ustanavljali tamkajšnji Slovenci v različnih obdobjih novejšje zgodovine, je šele po razpadu skupne države postala zanimivejša za obširnejšo obravnavo raziskovalcev s področja mednarodnih migracij. Dotlej je bila ta tematika v primerjavi z raziskavami slovenskega izseljenstva v drugih delih sveta dolgo časa zapostavljena. Knjiga je razdeljena v tri kronološko zasnovane dele: Zgodovinski oris, Med preteklostjo in sedanjostjo ter Pregled aktualnega stanja; vsi trije deli v kar največji meri upoštevajo tudi dosedanje raziskovalne rezultate drugih avtorjev. Podatki in raziskovalna spoznanja preteklih raziskav pa so v tej knjigi korigirani, nadgrajeni in dopolnjeni z rezultati obsežne raziskave arhivskih in statističnih virov ter kompleksne terenske raziskave (slednja med drugim vključuje anketo, polstrukturirane intervjuje, strokovne ter informativno-strateške posvete, neformalne pogovore in opazovanje z udeležbo), ki so jo avtorji pričujoče knjige opravili v okviru dveh sočasno potekajočih raziskovalnih projektov.

Naslov: **Geografija in rastlinska sukcesija. Izbrani primeri iz slovenskih pokrajin**

Avtorji: [Matjaž Geršič](#), [Blaž Repe](#), [Matej Blatnik](#), [Valentina Brečko Grubar](#), [Bojana Kovač](#), [Necj Pozvek](#), [Ana Seifert](#)

Leto: 2014

Zbirka: Georitem 23

Področje: geografija, geologija in krasoslovje

Jezik: slovenski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Geografski inštitut Antona Melika

ISBN: 978-961-254-670-0

Specifikacija: mehka vezava • 14×20,5 cm • 138 strani

Cena: 15.00 EUR (redna)

Knjiga obravnava ekološko sukcesijo, ki sestavlja eno od treh vrst sprememb v rastlinstvu. Poleg nje sta zastopani še regeneracija oziroma rezultat odmiranja in ponovne rasti organizmov, in fluktuacija oziroma spremembe v biomasi v daljših in krajših časovnih ciklih (tudi sezonske spremembe). Ekološko sukcesijo ali ekološko zaporedje lahko razumemo kot časovno-prostorsko pojasnitev evolucijskega razvoja neke združbe od golih tal do ustaljene, s svojim okoljem uravnotežene združbe.

Knjiga je razdeljena v dva dela. V prvem je sukcesija predstavljena na teoretični ravni. Pojasnjeni so razvoj njenega koncepta skozi zgodovino, njeni mehanizmi in procesi, ki potekajo v njej. Opisani so različni tipi sukcesij ter pionirske vrste in klimaksne združbe kot začetni in končni pol obravnavanega procesa. V ločenih poglavjih so obravnavane invazivne vrste ter prsti in njihova vloga v sukcesiji. V drugem delu pa so predstavljena posamezna izbrana okolja (rečna prodišča, melišča, podorno gradivo, požarišča in gradbene jame), kjer prevladujeta glavna tipa sukcesije.

Naslov: **Reconocimiento arqueológico en el sureste del estado de Campeche, México. Temporada 2007**

Avtorji: [Ivan Šprajc](#), [Atasta Flores Esquivel](#), [Saša Čaval](#), [María Isabel García López](#)

Leto: 2014

Zbirka: Prostor, kraj, čas 4

Področja: etnologija, folkloristika in antropologija

Jezik: španski

Založnik: Založba ZRC

Izdajatelj: Inštitut za antropološke in prostorske študije

ISBN: 978-961-254-673-1

Specifikacija: internetna objava • pdf • 155 strani

Knjiga opisuje rezultate sedme sezone arheološkega rekonosciranja na jugovzhodu mehiške zvezne države Campeche. Terenski pregledi so bili opravljeni leta 2007 v južnem delu neposeljene Calakmulske biosfere. Površinska keramika in posebnosti arhitekture potrjujejo

poselitev od srednje predklasične do zaključne klasične dobe, ugotovljeno že med predhodnimi terenskimi raziskavami, razkrivajo pa tudi povezave s sosednjimi območji. Registrirana najdišča so ostanki naselij, ki ustrezajo različnim hierarhičnim razredom. O družbenopolitičnem pomenu nekaterih urbanih središč pričajo monumentalne ceremonialne in upravne stavbe, pa tudi stele in drugi kamniti spomeniki. Podatki, doslej zbrani na jugovzhodu Campecheja, razkrivajo gostoto in raznovrstnost arheoloških ostankov in pomembno prispevajo k razumevanju družbene organizacije, politične geografije in splošnega kulturnega razvoja Majev v osrednjih nižavjih.